

03 FEB 2009

JUSTISDEPARTEMENTET	
04 FEB 2009	
SAKSNR.:	200502517
AVD/KONT/BEH:	KOA/DUG ET
DOK.NR.	125
ARKIVKODE:	452

Justis-og politidepartementet
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Deres ref: 200502517/TRH
Vår ref: 08/305-2/SDM
Dato: 28.01.2009

Høringssvar NOU 2008 15 om barn og straff

KIM har mottatt "NOU 2008:15 Barn og straff- utviklingsstøtte og kontroll" til høring.

Generelle kommentarer

KIM har i flere år hatt en omfattende drøfting med myndighetene om problemstillinger knyttet til innvandrerbefolkningens møte med politiet og rettssystemet. I desember 2006 møtte en delegasjon fra KIM med Justisminister Storberget om dette. KIM var særlig opptatt av to hovedspørsmål:

- 1) Hvordan sikrer man at politiet og rettsvesenet fungerer likt overfor alle grupper i samfunnet?
- 2) Hva kan gjøres for å forebygge de problemer som minoritetsungdommen møter i samfunnet som kan lede til ordensproblemer og kriminalitet?

Etter KIMs mening er begge disse spørsmål relevante for en drøfting av NOU 2008:15. KIM savner imidlertid at utvalget konkret tar opp minoritetsperspektivet. Etter vår mening er dette en alvorlig unnlattelse.

Er norsk retts- og straffepleie fargeblindt?

Fra sitt ståsted stiller minoritetsungdommer seg tvilende til rettssystemets evne til å behandle alle likt ved pågrep, varetekt, dom og straffeutmåling. Dette kan påvirke minoritetsbarns holdninger til lovverket og til lovbrudd. En av hovedutfordringene ved videreutvikling av rettspleien overfor barn i et mangfoldig samfunn, er å ha målet om lovens og rettssystemets fargeblindhet klart definert i startfasen.

I nærmere halvparten av eksemplene som utvalget benytter i sin drøfting, har gjerningspersonen minoritetsbakgrunn. Det som **ikke** drøftes er problemstillinger knyttet til utfordringer som vi står overfor i straffepleien knyttet til å iverksette og gjennomføre alternative straffereaksjoner i minoritetsmiljøer. KIM opplever som et gjennomgående problem at offentlig forvaltning mangler kunnskap og kompetanse om tjenesteutforming i en interkulturell kontekst. Ikke minst gjelder dette de barnefaglige miljøene som NOUen foreslår som samarbeidspartnere for domstolene når det gjelder å gjennomføre alternative straffereaksjoner.

Dersom rettssystemet for eksempel i praksis kun klarer å tilby gode restorative straffealternativer

KIM er et regjeringsoppnevnt rådgivende utvalg bestående av leder og 34 medlemmer fra innvandrersorganisasjoner, forvaltningen og politiske partier. Kontaktutvalgets 17 innvandrerepresentanter utgjør Innvandrerrådet. Når Kontaktutvalget avgir høringsuttalelser, er det Innvandrerrådet som uttaler seg. Representanter for forvaltningen og politiske partier i Kontaktutvalget deltar i diskusjonen i høringssaker men ikke i realitetsbehandling av høringssvaret

for unge lovbyggere fra noen etniske grupper, men ikke andre, vil dette bygge med prinsippet om likebehandling. Dermed vil tilliten til rettspleien i de grupper som faller gjennom bli ytterligere svekket.

Minoritetsperspektivet i offentlig tjenestetilbud – også i rettspleien.

Som vi nevnte ovenfor, savner KIM er drøfting av problemstillinger og utfordringer knyttet til barn med minoritetsbakgrunn som kommer inn i strafferettspleien. KIM minner om veilederen til utredningsinstruksen "Likestillingsmessige konsekvenser for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter". Formålet med denne veilederen er "å sikre at statlige instanser best mulig kan utrede konsekvensene av sine forslag for personer med innvandrerbakgrunn, samer og nasjonale minoriteter."

Ifølge veilederens pkt 4: "I hvilke saker kan det være relevant å utrede konsekvenser for etniske minoriteter?" - skal veilederen brukes i saker som gjelder "tiltak og reformer på samfunnsområder hvor etniske minoriteter har dårligere levekår eller lavere grad av deltakelse". Etter KIM's mening er barn i strafferettspleien nettopp et slikt samfunnsområde.

Uten en nærmere utredning av minoritetsperspektivet i dette arbeidet, vil KIM ha begrenset mulighet til å gi innspill til departementets videre arbeid med disse spørsmålene.

Avslutningsvis

KIM deler flere av utvalgets hovedsyn. Pågripelse, varetektsfengsling og frihetsberøvelse av barn må i størst mulig grad unngås. Vi er enige i at samfunnet må reagere når barn begår lovbrudd. Vi er også enige i at når dette skjer, skal straffereaksjonene være både rettferdige og stå i forhold til lovbruddets alvor. Vi er videre enige i utvalgets vurdering at det er særlig viktig å iverksette straffereaksjoner som retter seg mot en atferdsendring hos barnet. KIM leser med interesse forslagene til ulike tilnærminger som kan benyttes som alternativ til fengselsstraff.

Så vidt KIM kan se mangler høringen helt empiri om hvordan lykkes med slike tilnærminger overfor minoritetsbarn i en krysskulturell kontekst. Dette understreker bl.a. behov for forskning og kunnskapsutvikling i forhold minoritetsbarns situasjon i rettspleien.

Med vennlig hilsen

Rita Kumar
Utvalgsleder

Saksansvarlig:
Steven Meglitsch
Seniorrådgiver